

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
2. szám

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Hétlő
1933. évi január 2

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalón 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A ROMÁNIAI DEVIZA-RENDSZER

Sorrendi tárgyalás

Hajdan úgy mondták, hogy a haza mindenekelőtt. Ma úgy formulázzák: az állam mindenekelőtt.

Kolozsváron tegnap a járásbírósg hangozan is kimondotta, hogy mindenkit és minden követelést megelőz az állam, még azt a követelést is, amely a törvényt is megelőzte.

Lényegében rendben van a dolog. Teljesen igaz és vitathatatlan, hogy az állam polgárai csak akkor boldogulnak, ha az állam is boldogul, miért is az állam üdve és jóléte mindenekelőtt. Ez a tétel áll, de áll a fordítottja is, amely szerint az állam csak akkor boldogul, ha a polgárai boldogulnak, tehát a — polgár üdve és jóléte mindenekelőtt.

Az igazságokkal és a mondatokkal könnyű táncot járni, mert az igazság relatív és a szórend tágítható. De nem tágítható a hitelező zsebe, aki nem hitelezett a múltban és nem hitelez a jelenben sem, mert nálunk az „állam mindenekelőtt”.

Az állam elsőbbségének kihangsúlyozása voltaképpen rabulisztika, mert nem igaz, hogy általa boldogulunk, ellenben csakis az az igazság, hogy az állam csak általunk boldogul. Amíg szabad volt a pályánk és utunkat a szabad verseny és individuális kiélés lehetőségei garaszolták, megélt az állam, de mióta abszolút hatalmának teljében éldeleg, ő is meghalt és mi is halódunk.

És bár mindez így van, nem lehet ellene semmit sem tenni. Ma az etatizmus örölete futi az agyvelőket.

Meg kell várni, míg kitombolja magát.

Az észretért villamos

Az ezer lejes buza a múlté, az ezer lejes szöveget ma már ötszáz lejért árulják, de a levél aviatikával egyetemben még mindig hét lej és a hajszálvékony Marasesti még mindig 50 bani. És közben azon csodálkoznak: posta, vasút, különböző monopóliumok és sziklaszilárd kartell, hogy nincs forgalmuk.

Matematikai csodák nincsenek. Még a kontingentálás és a deviza-kényszergazdálkodás sem tud csodákat teremteni. Az egyszeregy változhatatlanul örök törvény és vele szemben még Madgearu sem tud produkálni.

Most végre mintha ébredne a belátás és mintha megtárgalt volna a tudatos féltenező szem pupillája. Nagyórádon felére szállítják le a villamos vasút viteldíját azzal a meglepő okoskodással, hogy vajjon azért csilingelnek-e utas nélkül a pánuszorgó villamosok, mert a gyalog pánuszorgó embereknek nincs pénzük a drága villamosra?

Hihetetlen, de lassan-lassan rájönnek a dolgok nyitjára. Rájönnek arra, hogy a gazdasági válság kivételeket nem ismer és hatáskörben nagyon hasonlít a pusztító járványok erejére. Mindenkit elkap, aki az útjába kerül.

A válság hatása a legizgazabb demokráta, mert általános és egyenlő mértékkel mér és hiába kényszerítette eddig minden kormány és minden kartell, hogy ha senki más, de őt kikerülje, nem kerül ki sem a kormány gazdaság, sem pedig a kartell rabló-politikájai.

A villamosnak is le kell szállani arról a — magas lóról, amelyről eddig a világot nézte. A postának, vasútnak, monopóliumnak és kartellnek is le kell szállani, mert ha magától le nem száll, kiemeli a nyeregéből a tömegek fogyasztóképzettségének apátiája, amely ellen, akár csak a halál ellen, nincs hatalmi szóval oktrojált orvosság.

A Maniu-kormány a külföldi tárgyalások sikertelensége esetén sem vonul vissza

Kemény takarékosági szempont az egész vonalon

A nevezetes olasz kölcsön ijesztő története

Bukarest, december 31.

A politika homlokterében, miután ezer és ezer államtisztviselő állástalanságát fogja maga után vonni, a költségvetés kiegyensúlyozásának kísérlete áll. Az egyensúlyozás első állomása a közigazgatás „egyszerűsítése” lesz.

A közvélemény alapján nem egyszerűsítést, hanem javítást várna. Eppen ezért a készülő tömegleépítés már eleve is súlyos aggodalmakat kelt. Kormánykö-

rökből származó értesülések szerint mindenekelőtt a napidijasokat és az 1926-ik évtől kezdve törvénytelenül kinevezett tisztoisloket fogják meneszteni. Miután az ellenzék azzal gyanúsította a kormányt, hogy az elbocsátásoknál politikai szempontokat enged majd érvényesíteni, a kormány a leépítéseket az állami tisztviselők országos egyesülete megbízottainak közreműködésével fogja végrehajtani.

A tisztviselők létszámának redukcióját

nem csupán a költségvetés kiegyensúlyozási kísérlete, hanem a Népszövetség pénzügyi bizottsága is követeli, mert a külföldi szakértők nagyarányú elbocsátások nélkül az államháztartás egyensúlyát elképzelhetetlennek tartják.

Afelől nem döntött még a kormány, hogy vajjon az elbocsátandók részesülnek-e kártérítésben s ha igen, úgy ez milyen mértékű lesz?

Fellüggesztették az egyetemek autonómiáját

A Curentul jelentése szerint a kormány takarékosági okokból elhatározta az egyetemek autonómiájának részleges fellüggesztését. A legutóbbi minisztertanács jegyzőkönyve újabb intézkedésekig eltiltotta, hogy a főiskolák személyzetével kapcsolatosan bármily kinevezés történ-

hessék.

A közoktatásügyi minisztérium köriratban utasította az összes egyetemet, hogy a megüresedő katedrák betöltésére ne hirdessenek pályázatot, az eddigi kihirdetéseket pedig semmisítsék meg.

Hasonló tilalmat léptettek életbe az előadó és kiegészítő személyzettel kapcsolatban is. Beszüntették az előléptetéseket. Ha valamely állás feltétlenül betöltendőnek mutatkozna, úgy a kinevezés ügyében az illető egyetem rendkívüli jelentése alapján a minisztertanács dönt.

Visszavonul a Maniu-kormány?

Miután a pénzügyminisztérium nemcsak személyzeti, hanem tárgyi kiadások terén is a végtelenségig viszi megtakarítási politikáját, valószínű, hogy a kormánynak sikerül a Népszövetség által megkivánt redukciós programot hiánytalanul végrehajtani. Előfordulhat azonban, hogy a Népszövetség, amely kizárólag csak a külföldi hitelezők szempontjaiból bírálja felül a kormány pénzügyi politikáját, minden könyörtelen intézkedés ellenére is elégedetlen lesz, követelve azt, hogy a kabinet a foganatosított megszorításokon kívül vesse magát alá külföldi

szakértői ellenőrzésnek is.

Ezt a feltételt a kormány nem hajlandó teljesíteni s így előfordulhat az, hogy az egyezés nem jön létre.

Benfentesek szerint a kabinet el van készülve a sikertelenségre és állítólag már ki is dolgozott egy oly önálló gazdasági és pénzügyi munkatervezetet, amelynek révén a szakértők segítségével és a külföldi hitelezők engedménye nélkül is biztosíthatja az ország talpraállását.

Maniuek tehát külföldi tárgyalásaik si-

kertelensége esetére sem szándékoznak visszavonulni, noha az ellenzéki sajtó hangsúlyozza azt, hogy a kormány napjai meg vannak számlálva.

Nem vigasztaló a helyzet külpolitikai téren sem, különösen ami Románia és Franciaország viszonyát illeti. Titulescu a napokban Párisba érkezik, állítólag azzal a céllal, hogy a kisanantkonferencia határozatait továbbítsa a francia kormánynak és egyben rábírja, hogy a kisanant-államok és a volt nagyantant-hatalmak közös revízióellenes frontjának álljon élére.

Az a bizonyos olasz kölcsön

A politikai élet pikantériáját változtatlanul az Averescu marsall kormánya által 1927-ben lekötött 200 millió lírás, tehát 1800 millió lejes olaszországi kölcsön képezi. E kölcsönről ugyanis Madgearu pénzügyminiszter a szenátusban azt állította, hogy tisztességtelen volt.

A pénzügyminisztert a liberális sajtó kijelentése miatt élesen támadja, oly értelmet imputálván a tisztességtelen szó- nak, mintha az előkelő olasz államférfiaknak a kölcsönben vállalt szerepét jellemezné. A pénzügyminiszter hevesen tiltakozik szavainak ilyen való értelmezése ellen, hangsúlyozván, hogy a tisztességtelen kifejezést kizárólag a kölcsön felhasználási módjára értette.

Nos, hogy nézett ki ez a felhasználás?

A 200 millió lírás lekötésével egy-

idejűleg a román kormányt felszólították arra, hogy adjon nagyobb árumegrendeléseket olasz cégeknek. Ime, a megrendelések listája:

1. 50 ezer 1895-ös típusú Mannlicher, 3 ezer gépfegyver, 12 millió puskatöltény, 36 millió 47 ezer 350 líra értékben.
2. Puskaapor, gépfegyver olaj, kéziszurnyok és szíjgyártmányok, 132 millió 261 ezer lej értékben.
3. 42 vagon. Ára 25.101.710 lej. romboló. Kedvezményes ára 655 millió.
4. Egy tengeralattjáró és két torpedóromboló. Kedvezményes ára 655.000.000.
5. A csatahajók lövegeire és municiójára 207.710.000.
6. E hajóegységek különböző technikai alkatrészeire, felülvizsgálati díjaira, átvételi költségeire 29.740.000.

Az olaszokkal való eredeti megállapo-

dás szerint a megrendeléseket a román kormány egy 100—150 millió lírás külön kölcsönből fedezte volna. Miután azonban ezt az anyagkölcsönt nem csinálták meg, a 200 millió lírás rendes kölcsönből kellett a rendelések árát fedezni.

Kilenc lejes líra-kurzuson számított olasz kölcsön 1800 millió lejt tett ki. Viszont a megrendelések összértéke 1600 millió lej volt. Tehát az olasz kölcsön, a mellyel annakidején oly nagy garral dicsekedett Averescu marsall kormánya, végeredményben 90 százalékgig árukra fordítottat s mindössze 10 százalék maradt az eredeti cél betöltésére: készpénzkölcsönnek használták a román életszükségletek fedezésére.

Igy használták fel. Az pedig nem a legkegyelmesebb regény lenne, hogyan szerezték meg.

Nem helyezik Gandhit szabadiábra

London, december 31.

Néhány nappal ezelőtt az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Gandhi lemond az éhségstrájkjáról és hogy őt és néhány hívét az angol kormány szabadlábra helyezi. Olyan hírek is elterjedtek, hogy az indiai angol alkirály lemond állásáról. Az angol kormány most a hivatalos Reuter-ügynökség útján kommunikál, hogy sem a Gandhi szabadlábrahelyezéséről, sem pedig az indiai alkirály lemondásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

A nagyváradi városi tanács intézkedései a munkanélküliek érdekében

Nagyvárad, december 31.

A városi tanács állandó választmányának tegnapi ülésén a szegények és munkanélküliek segélyezésére indult akció kereténél megállapításra. Egy dr. polgármester kijelentette, hogy a pénzügyi kiutalásait továbbra is folytatni fogják. Ezután elfogadták Bősörményi Emil javaslatát, amely szerint a még hátralevő ezeregyezer munkanélkülinek 115 ezer lej utalnak ki a város pénztárából, természetesen a szegényalap terhére. Szóba került még a tegnapi gyűlésen a népkonyhák ügye is. Mint ismeretes, a népkonyhák bérlejtője Dancse Jakab. Bősörményi bejelentette a gyűlésen, hogy úgy a népkonyha, valamint Dancse ellen igen sok panasz érkezik be. Többek szerint ehetetlen az étel, amit kapnak, de igen sok esetben megtörténik az is, hogy egyáltalán nem kapnak semmit, hanem az utasítják őket el, hogy az ebéd már elfogyott. Van olyan eset, hogy egy nyolcgyermekes családanya mindössze egy adag ebédet kap. Bősörményi kérte a népkonyhák kezelésének szigorú ellenőrzését.

Meghosszabbították a francia - jugoszláv egyezményt

Genf, december 31.

Franciaország és Jugoszlávia között lejárt a barátsági egyezmény. Most a két érdekelt állam kormánya egyidőben jelentette be a Népszövetség főtitkárságának, hogy a lejárt egyezményt egy évre ismét készek meghosszabbítani.

Az udvar ujéve

Bukarest, december 31.

Újév napján a király délelőtt fél tíz óráig a fővárosba érkezik, ahol 11 óráig a mitropolian Te Deum-ot tartanak. Utána az uralkodó kihallgatáson fogadja a patriárkát, aki a nép nevében boldog újévet kíván a királynak. Egy óráig a diplomáciai testület tagjai jelennek meg az udvarban. Akiknek nevében Dolci pápai nuncius mondja a felköszöntőt. Délután a felség visszatér Színájába, ahonnan csak január 6-án, Vízkereszt napján utazik ismét Bukarestbe. Egyébként január 17-ig, a parlament megnyitásának napjáig, az udvar Színájában széklik.

Csehszlovákia felemelte a hizott sertés beviteli vámját

Prága, december 31.

A csehszlovák kormány rendeleti uton módosította a hizott sertés bevitelénél érvényes vámtételeket. A rendelet értelmében a 150 kilogrammnál súlyosabb sertések beviteli vámját az eddigi 90 csehszlovák koronáról 300 koronára emelte fel. A 90 koronás vámtól a rendelet életbe lépése után csak a mangalica-fajtához tartozó, 150 kilogrammnál nehezebb sertések tartják fenn.

Egészen hangosfilm Nagyváradon

Nagyvárad, december 31.

Egy temesvári ügyvéd a „Fabrica de Telefoane din Timisoara” megbízásából felkereste Egy polgármestert s felmutatta a temesvári járásbíró határozatát, amely szerint a városi színházban működő mozgó hangos filmvetítógépet vissza kell vinnie.

A gépet az ügyvéd szerint Janovics ugyanis részletek vett, de a részleteket nem fizette. Egy kijelentette, hogy a gép kiadását megtagadja, mert a készülék a város tulajdona s Janovics csak bérlejté annak. Az ügyvéd a visszautasító válasza azt felelte, hogy ebben az esetben kártalanulni fogamodik. A bonyolult ügy első egész Nagyváradon érdeklődéssel tekintenek.

A Töreky-tanács tárgyalja Dréhr államtitkár ügyét

120 oldalas vádirat, 102 tanu

Budapest, december 31.

A népjóléti minisztérium súlyosan megvádolt államtitkár ügyében a vádiratot, amely 120 gépelt oldalnyi terjedelmű, ma megküldték a törvényszéknek.

Dréhr Imre bűnügyét a Töreky-tanács fogja tárgyalni.

A vádiratban az ügyészség négy rendbeli hivatalos hatalommal való visszaéléssel, egy rendbeli csalással és tizenhárom rendbeli sikasztással vádolja Dréhr Imrét.

A vádirat 112 napig készült. Az óriási érdeklődéssel várt tárgyalásra 102 tanut idéztek meg.

Világszerte megkezdődött a havazás

Nizzában és Milánóban is esett a hó

Bécs, december 31.

Tegnap az osztrák fővárosban teljes erővel megkezdődött a havazás. Egész nap sűrű pelyhek estek és a délutáni órákra már az összes utcákat vastag hóréteg borította.

A havazás ugylátszik a tegnapi nappal egész Európában beállt. Erre mutatnak a távirati jelentések, amelyek szerint a hó-

hullás megindult még Olaszországban és a Riviérán is, ahol pedig csak a legkritikább esetben szokott havazni. Nizzában, Milánóban sűrű hóesés volt, amit erős éjszakai lehülés követett.

Génában hóvihár dühöngött és utána mintegy husz-huszonöt centiméternyi hó esett. Az Alpesekből sűrű havazást jelentenek.

Európaellenes bojkotthangulat Amerikában

Washington, december 31.

Európa magatartása egyre jobban és jobban bőszi az amerikai közvéleményt, mert az amerikai mentalitás nem tud bele törődni abba, hogy

Európa egyszerűen tulteszi magát azon a legelemibb kötelezettségen.

Amerikai kereskedelmi körökben ezt a rossz hangulatot szidják is, amennyiben az amerikai kereskedőknek nagyon jól jönne, ha ez a tömeghangulat általános európai bojkottá szélesülne.

Azok, akik ezt a hangulatot fűtik, már

nem elégszenek meg azzal, hogy az amerikai polgár csak a francia árukat bojkottálja, hanem bojkottálni szeretnék a cseh és osztrák árukat is.

Annak bizonyosságára, hogy ez a fellángolt bojkott hangulat nem futó jelenség és azal komolyan számolnak, az a tény mutat rá, hogy az amerikai pipere-cikk gyárak már teljes üzemen dolgoznak, hogy abban a pillanatban, amelyben Amerika az európai bojkottot kimondja, a fogyasztó közönséget áruval ki tudják szolgálni.

Biharmegyében legalább hét pénzhamisító banda dolgozik

Nagyvárad, december 31.

Országszerte nagy szorgalommal dolgoznak a pénzhamisító bandák, de nyugodtan állíthatjuk, hogy a sok illegitim pénzverde között is a biharmegyeiek tartják eddig a rekordot. A nagyváradi rendőrség az elmúlt napokban rengeteg hamis 100 lejes ezüstpénztáncatot szolgáltatott be a tüzetes vizsgálat állapította meg, hogy a hamis pénzek nem egy műhelyben készültek, mert kivitelük alapján

egész világosan látszik, hogy

Biharmegye területén legkevesebb hét igen ügyes pénzhamisító banda üzemre igyekezik segíteni a krónikussá vált pénzhiányn.

A nagyváradi rendőrség detektívjei most minden igyekezetüket a hét pénzhamisító banda leleplezésére szentelik és lázasan dolgoznak, hogy a banda tagjait végre ártalmatlanná tegyék.

Egymilliárd pengős kölcsönajánlat Magyarországnak,

órlási biztosítási üzlettel kombinálva

Budapest, december 31.

Egy angol pénzcsoport Magyarországnak egy milliárd pengős kölcsönre tett ajánlatot. A pénzcsoport ezzel az új ajánlatával kapcsolatban hatalmas üzletet akar Magyarországon kötni, mégpedig olyan formában, hogy

átvenné a nyugdíjjogosultak kezelését, még pedig biztosítási alapon.

A terv nagyon érdekes és úgy látszik nem is lesz belőle valami, mert a kormány többségének tetszik az idea és hajlandók az angol pénzes csoporttal komoly tárgyalásokba is kezdeni.

Rablótámadás a félxfürdői országúton

A megtámadott kereskedők felvették a harcot az utonállókkal

Nagyvárad, december 31.

Vakmerő, véres rablótámadás történt tegnap a félxfürdői országúton. Felfegyverzett banditák megtámadtak három kereskedőt, Teren Sándort, Pare Moisést és Cerge Sándort, akik a nagyváradi vásárról mentek haza árukkal dusan megrakott szekereken.

A félxfürdői erdőből hirtelen banditák rohantak elő és fegyvert szegezve a kereskedőkre, elküldötték magukat: „Áki megmozdul, a halál fia!”

A kereskedők ennek ellenére felvették a harcot a banditákkal, akik a pénzért a

halálharc fejlődött ki, amelynek során az egyik kereskedő kirántotta bicskáját és az egyik banditát mellbeszurta, majd arcát is felhasította.

A banditák azonban többségben voltak s végre is legyűrtek a kereskedőket, akiknek minden holmiját elszedték. Tetűik elkövetése után elmenekültek, de még

messziről is több lövést adtak le a kereskedők felé, hogy ezzel is sakkban 'artsák őket és a szökéshez egerutat nyerjenek.

A rendőrség értesítésre nyomban utazt

Bizalmat szavaztak a Boncour-kormányának

Páris, december 31.

Az osztrák kölcsön francia részesedésénél ügye a legjobb uton halad előre. Tegnap el fogadta a francia kamara az osztrák kölcsön garanciát, ma viszont ugyanezen ügyben bizalmat szavazott a Boncour-kormányának, amely alkalommal a szenátus 144 szavazata 68 ellenében odanyilatkozott, hogy a kölcsön részesedés perfektuálása ellen akadályoka nem gördít.

Hitler panaszkodik

München, december 31.

Hitler, ki ezidőszent Münchenben tartózkodik, újév alkalmából szótartott intéz párt híveikhez. És ebben rámutat arra, hogy tisztán és kizárólag a nemzeti szocialisták érdeme hogy Németországot a bolsevizmus és anar chizmus elkerülte. Ennek ellenére is a liberális és a közép-pártok nem ismerik el a nemzet szocialisták nagy érdemeit és ellene vannak annak, hogy a párt vegye át a tényleges hatalmat.

Hitler kihangsúlyozza még, hogy a hatalomtól el lehet őt és pártját ütni, de azt a eredményt, amelyet elérték, tőlük elvitatni nem lehet.

Rothermere lord vállalta volna a magyar trónt

Budapest, december 31.

Az egyik pesti lap mai száma most szenzációs cikkben lebbenti fel azokat a fátylakat, amelyek a Rothermere-probléma kulisszatitkait eddig elfedték. S tett ezt abból az alkalomból, hogy Rákosi Jenőnek, az elhunyt nagy magyar publicistának titkára, Schiller József eredeti levelek és feljegyzések alapján a Rothermere jelölésének egész történetét híven megírta és könyvben is kiadta.

E könyv alapján számol be a Magyar Hírlap arról, hogy

Rothermere lordnak felajánlották a magyar koronát és a lord hajlandónak is mutatkozott elfoglalni Magyarországot trónján.

Ennyi még nem is volna már nagy szenzáció, hiszen a Rothermere-kérdés körül felviharzó sajtópolémia az ügynek ezt az oldalát hónapokkal ezelőtt tisztázta. Ugyonban az, amit Schiller József könyve Rákosi Jenő szerepéről ír és világgörít, az a szempontból is szerfölött érdekes, hogy a könyvnek az a része, amely Rothermere lordnak, mint magyar királynak nemzetközi elismertetése végett tett lépésekről számol be.

A Magyar Hírlap cikke szerint Schiller megírja, hogy Rákosi Jenő különösen Olaszország felé tette meg azokat a lépéseket, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy az olasz kormány ne gördítsen akadályokat az angol lord trónraemlése elé. Rákosi nemcsak széleskörű levelezést folytatott az olasz kormány illetékes tisztségviselőivel, hanem 1928-ban Ward Price-nek, a Daily Mail szerkesztőjének s egyben Rothermere lord bizalmi emberének kíséretében Mussolini miniszterelnök előtt is kihallgatáson jelent meg.

Ezen a nevezetes találkozón Ward Price közölte a Duceval, hogy

Rothermere lord hajlandó elfogadni a magyar koronát, de csak abban az esetben, ha a magyar nép minden rétege személye mellett dönt.

Es kérdést tett fel Mussolininek, hogy vajon helyeselné-e a lordnak magyar királlyá való választását.

A Duce figyelmesen hallgatta végig a feltett kérdéseket s közben kétszer is helyeslőleg biccentett fejével, majd többször elismételte:

— Ha így történne, meleg rokonszenvvel fogadnám Rothermere lord királlyá való választását.

A magyar hírlap szerint Schiller ezeket a bizalmas részleteket magától Rákosi Jenőtől tudja, aki a Mussolinivel való találkozás részleteit Róma és Budapest között, az expressz vonaton mondotta el.

Rákosi aztán a Mussolinivel folytatott tárgyalás eredményét megtáviratozta az angol lordnak, aki Párisból ugyancsak távirati uton választott a nagy magyar publicistának. Válasza a következő volt:

„Örömmel hallok sikerét. Várom Párisban, a Ritz szállóban Rothermere-t.”

A Magyar Hírlap cikke ezeket a tagadatlanul nagy érdekességi részleteket eleveníti fel Schiller József könyvéből. A Rothermere-probléma azonban már régóta lezártnak tekinthető s amint Gömbös Gyula miniszterelnök néhány nappal ezelőtt nyomatékosan kijelentette, a magyar trón betöltésének kérdése a pillanatban semmiféle személyi kombinációval kapcsolatban nem aktuális.

A romániai deviza-rendszer

A vámvezérigazgatóság körrendelete az ország összes vámpontjaihoz

Bukarest, december 31

A vámvezérigazgatóság ma az ország összes vámpontjainak körrendeletet küldött a Romániában érvényes devizarendeletről kapcsolatban.

A körrendelet hivatkozva a devizakereskedelemmel kapcsolatos különböző törvényekre és szabályzatokra, hangsúlyozza, hogy devizák és valuták vétele és eladása csakis a román Nemzeti Bank által és a banknál történik, még pedig úgy, a bank központjában, mint minden fiókjában, vagy ügynökségénél.

Valuták eladásra felkínálhatók a határmenti államok pénztárai mellett működő váltóirodáknál is. A devizák és valuták eladásával és vétellel kapcsolatos intézkedések a következő rendelkezések foglalják össze:

DEVIZAVASÁRLÁSOK

1) Aki valutát vagy devizát óhajt venni, kérelmét a bankjegykibocsátó intézetnél kapható formuláron közölje írásban a Nemzeti Bankkal, mellékelve a formuláron megjelölt mindazon dokumentumokat, amelyek egy külföldi kifizetés tényleges szükségét igazolják.

2) Akinek saját devizája vagy valutája van, ezt nem küldheti külföldre kifizetés céljából, csakis a Nemzeti Bank engedélyével.

3) Minden devizakereslemnek a kérelmező határozott nyilatkozatát kell tartalmaznia arról, hogy nincs saját devizája.

4) Külföldi hitelezőknek vagy szállítók-nak lejtel történő fizetése akár közvetlen átutalás, akár az utazók vagy az országban utazó képviselők által való kiutalás után vagy akár a szállító vagy hitelező rendelkezésére az országban történő kifizetés után csakis a Banca Nationala felhatalmazása alapján engedélyezett.

5) A lejnek bármilyen úton való kivitele: effektív, hitelben, részvényekben, meghitelezett javakban, stb. tilos.

DEVIZAELADÁS

1) Devizák vagy valuták csakis a Nemzeti Bank részére kínálhatók fel eladásra.

2) Romániai exportból, a külföldről kapott hitelekkel vagy bármilyen más forrásból származó devizák a realizálás után azonnal a Nemzeti Banknak engedendők át.

3) A külföldi lej-átutalásokból származott idegen számlák lej-meghitelezése, akár effektív, akár kontóra, csakis a Nemzeti Bank felhatalmazása alapján történhetik.

4) A Romániából exportált áruk dokumentumai inkasszó céljából csakis a Banca Nationalánál vagy az általa meghatalmazott pénzügyintézetek valamelyikénél helyezhetők el.

RENDELKEZÉSEK UTASOK RÉSZÉRE

1. Az országba lépő utasok kötelesek náluk levő valutákat, devizákat vagy bankjegyeket bevallani. Az összegeket a vám- és pénzügyi hivatalok bevizsgálják.

2. A valuták beváltása csakis a Banca Nationalánál vagy a határmenti államok mellett működő hivatalos pénzváltók-nál történik. A végrehajtott beváltásról jegyzéket szolgáltatnak ki.

Csodás eredmények Togal-lal fejedegzsába és hűléses betegségek eseteiben!

Egy ismerősöm figyelmeztetésére megkísértem a Togal-tablettákat és azóta fejedegzsába (migrén) és hűléses betegségek-nél csodás eredménnyel használok. Amióta ezt az értékes készítményt ismerem, házi gyógyszer-táramban állandóan kezemnél tartom.

Bonfert Ella Cluj.

Ella Bonfert

A Togal gyors és biztos hatása gyógyítja a reuma, köszvény, idegzsába és hátfájás, dalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hűléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hűgysavat, baktériumölő, tehát a baktériumok-támadja meg.

Több mint 6000 orvosi vélemény! Egy kis pénzért meggyőző! Az összes gyógyszer-tárakban 100-150.

3. Az utasok nem hagyhatják el az országot semmiféle valutával, devizával vagy lejjel, csakis a Nemzeti Bank engedélye alapján, amelyet a vámállomások személyzetének felmutatnak ellenőrzés céljából. Ezek az engedélyek nem szükségesek: 1. akkor, ha az utas csak kettő-öt ezer lej román pénzben és ötezer lej külföldi pénzben, azaz összesen hétézer lej visz ki; 2. ha az utas keresztülutazik Románián és ha valutáit az országba való belépésénél feljegyezték az utlevélbe.

4. Azok az utasok, akik osztrák schillinggel, pengővel vagy csehszlovákiai pengővel a határt, minden esetben kötelesek a Nemzeti Bank mellett működő kompenzációs hivatal engedélyét kikérni.

MEGTORLÓ INTÉZKEDÉSEK

1. Azok, akik kihágást követnek el a

törvényből származó rendelkezések, a minisztertanácsi határozatok vagy a Nemzeti Bank által megállapított előírások ellen, a devizatorvény második szakasza értelmében ötven-öt száz-öt ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel és tizenöt naptól három hónapig terjedő fogházbüntetéssel sújtandók.

2. Azok az exportőrök, akik a minisztertanácsi határozatoknak a devizakereskedelmét szabályozó rendelkezései érvényes idején a Nemzeti Banknak valótlán ékeklációkat nyújtanak be a külföldi esedékes pénzügyi eszközökről, egy hónaptól három hónapig terjedő fogházbüntetéssel és tizen-öt száz-öt ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók. Azok pedig, akik engedély nélkül külföldi fizetési eszközöket, a Banca Nationala pénzje-

Vigyázzon az 1000 lejesre!

A Nemzeti Bank felhívja a figyelmet a forgalomban levő sok hamisítványra

Bukarest, december 31

A Nemzeti Bank köz tudomásra hozza, hogy az utóbbi hetekben több pénzhamisító bandának jöttek nyomára, melyek főképpen 1000 lejes bankjegyek hamisítását kísérelték meg. A hamisítók sikertelenül ugyan javarészt elcsipni, azonban az általuk készített bankjegyek jelentős része forgalomban van még. A Nemzeti Bank ezért kéri a közönséget, hogy az 1000 lejes bankjegyeket különös figyelemmel vizsgálják felül. A hamis jegyek főképpen a következő jellegzetességekről is-

merhetők fel:

1. A hamis bankjegyek papírja rosszabb minőségű, mint az eredetié. Színe sötétebb s nélküli az eredeti bankok papírjának tükrösima fényességét.

2. A hamis bankjegyek filigránmunkái kevésbé tiszták, mint az eredetieké és megajzolások nem oly harmónikus és összeillő, mint az eredetiekben.

3. Ha a hamis bankjegyeket alaposan megfigyeljük, nyomási hibákat és tintanyomocskákat vehetünk észre rajta.

Nem lesz már vége soha ezeknek a visszaéléseknek?

A temesvári rendőrségen tragikus regényhőssé vertek egy fiatal regényíró!

Temesvár, december 31.

A temesvári újságíró-társadalmat olyan hallatlan és felháborító rendőrbatalítás tartja izgalomban, amilyenre még az impériumválasztás legelső, zürzavaros hónapjaiban sem igen volt példa. A temesvári rendőrközpont épületében ismét emberkínzás történt s a hagyományos temesvári rendőrszadizmusnak ezúttal egy fiatal újságíró esett áldozatul. Bűne mindössze annyi volt, hogy írt egy regényt, amelyet óvatosságból az ügyészséggel is átnéztetett és írást kért arról, hogy regényében semmiféle üldözendő kitétel nincsen.

A hírlapíró, aki a felháborító brutalitásnak áldozata lett, Herczka István, a „6-órás Újság” munkatársa. „Kerek, mint a földgolyó” címmel még augusztusban regényt írt. Ennek a regénynek igaz, hogy baloldali a tendenciája, de semmiféle igazgató, vagy államellenes kitétel, fejezet nem lehet benne, mert Herczka kérésére a temesvári ügyészség a regényt áttanulmányozta és ilyen értelemben írásos bizonyítványt is adott a fiatal írónak.

Ugy látszik azonban, hogy az ügyészség álláspontja nem kötelező irodalmi kérdésekben a temesvári rendőrség bünyügyi osztályán és a sziguranacán. Az ügyészség hiába helyezkedett arra az álláspontra Herczka regényével szemben, hogy nincs benne semmi üldözendő, a két kiváló rendőrnek különvéleménye alakult ki a regénnyel kapcsolatban és ezt a különvéleményt a legdrasztikusabb brutalitással közölte is a regényíróval.

December 29-én, csütörtökön rendőrkereste fel Herczka Istvánt és közölte vele, hogy a bünyügyi osztály főnöke és a sziguranafőnök másnap délelőtt beszél-ni szeretnének vele. Az újságíró napirendjében az ilyen meghívásnak nem tulajdonít különösebb jelentőséget a hír- és meghívást küldő rendőrtisztnek újságíró szempontból fontos közlendőjé- nek Herczka tehát gyanútlanul ment fel a rendőrségre pénteken délelőtt negyed 10 órakor.

Egy detektív fogadta. Nem azzal az

udvariassággal, ami egyébként megilleti a hivatását teljesítő újságíró, hanem olyan szitkokkal, amivel a kérekerült banditákat szokták illetni. A barátság-talan fogadtatás után a detektív Herczkát átutaztatta egy másik szobába. Ott az újságíró Ramneantu Mariusz sziguranafő-nökkel és Velici Coriolánnal, a bünyügyi osztály főnökével találta szemközt magát.

Hogy aztán a fiatal hírlapíró, a sziguranafőnök, a bünyügyi osztályfőnök és a detektív között mi történt, azt csak abból az előadásból tudjuk meg, amelyet Herczka István az orvosi látélet felvételekor tartott. E szerint a rendőrségre idézett újságíróval a következőket művelték a vagyán és személybiztonság temesvári őrei:

Amint felépett a szobába, a detektív hátulról fejbe vágta. Ekkor Ramneantu és Velici főnökök lefogták Herczkát, hogy mozdulni se tudjon, a detektív pedig egy sál segítségével összekötözte a hírlapíró két kezét. Mindez csak előkészület volt ahhoz a tortúrához, amelyre a magukról megfellekzett rendőrtisztek késztették. A lekötözött kezű fiatal embert lenyomták a földre, összekötözték a lá-

gyait vagy bármilyen kategóriájú román vagy külföldi ingó értéket exportálnak, tízezer-től-egymillió lejig terjedő pénzbüntetéssel és egy hónaptól hat hónapig terjedő fogházzal büntetettnek. Ha y ha hasonló exportálás megkíséreltetet, de nem sikerült, úgy a csempész büntetése ötven ezer lejig terjedhet, ellenben értékei az állam javára elkoboztatnak.

3. Azok, akik a minisztertanács határozatai ellenére külföldi fizetési eszközökkel kereskednek, három hónaptól egy évig terjedő fogházzal és ötven ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel büntetettnek, értékei pedig az állam javára elkoboztatnak.

4. Bármely kategóriába tartozó termékek, vállalkozások, valamint magánosok, akik a devizakereskedelemtől szökő rendelkezéseket áthágnak, ugyanolyan büntetésekben részesülnek, mint amilyeneket a fenti paragrafusok előírnak. Vonnakozik ez a büntésakra és a rejtégtökre is.

5. Az igazságügyi hatóságok korlátozó erejű megfeszíthatják a bűnösöket bármilyen kereskedelem gyakorlásának jogától az esetben, ha a kihágás abban a helységben követtetett el, ahol a kihágó hivatását gyakorolja.

bait is, majd összeguzsolt kezei és lábait közé egy rudat dugtak s a rud végét két asztalra állították. Herczka úgy függött kezein és lábain, fejével lefelé.

A tulajdonképpeni kínzás ezzel kezdődött. A detektív lehúzta a fejjel lefelé csüngő hírlapíró cipőit, mire Ramneantu és Velici főnökök gummicsovet ragadtak és azzal kezdték verni Herczka talpait.

Tíz percig tartott ez a kegyetlen és embertelen tortúra s a végén Ramneantu sziguranafőnök vigyorogva kérdezte:

— Ugye, úgy van, mint ahogy a regényekben megírtad?

Amíg a kínzás tartott, az újságíró fejére nagy halom rongyot dobta, hogy kétségbeesett sikoltásait elnémítsák.

Tíz perc múló Herczka az irtózatoss fájdalom hatására elájult s ekkor Ramneantu és Velici megelégedtek a különös irodalom-pártolást.

Leengedték a rudat, feloldozták az eszméletét vesztett hírlapíró s azután magához térítették. Amikor Herczka magához tért, mindössze annyi volt a kívánságuk, hogy írjon alá egy nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy a „Kerek, mint a földgolyó” című regénynek ő a szerzője.

Megtörténvén ez is, mintha semmi sem történt volna, Herczka Istvánt elengedték.

Az újságíró a borzalmas rendőrségi kaland után azonnal orvoshoz vitette magát és sérüléseiről láttelelt pétételet fel.

Herczka István a hallatlan erőszakosságról jelentést tett az Újságírószervezet temesvári csoportjának elnökségénél s a szervezet nyomban rendkívüli ülésen foglalkozott az írói és sajtószabadság felháborító sérelmével.

Az ülésen az Újságírószervezet elhatározta, hogy szombaton délelőtt küldöttségileg keresi fel Baran Coriolan dr. vármegyei prefektust és Grilla Ovidiu rendőrkész-tort, akiknél elégtételt követel nemcsak a megkínzott hírlapírónak.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek-hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közömbösnek vették az orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbe-tegek használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A „Ferenc József” keserűvizet gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

ASTRA MOZGÓ

BRASSO

Megkezdődött az „UFA”-sláger bohózatának vetítése:

„A LEGSZEBB KALAND”

Főszerepben a közönség kedvencei:

Nagy Kató, Wolf A. Bach-Retty, Adèle Sandrock és 20 más művész.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagy matiné

Anarchista-puccs készült Barcelonában

Barcelona, december 31.

A barcelonai rendőrség véletlenül egy széleskörűen megszervezett anarchista összeesküvést fedezett fel. A rendőrség birtokába jutott bizalmas adatok alapján rajtaütésszerűen lepték meg az anarchista titkos bombaktárát, ahol több ezer nehéz gránátot és nagymennyiségű dinamitot foglaltak le.

De sikerült az összeesküvők okmánytárát is kézrekeríteni s abból megállapítani, hogy milyen hatalmas előkészületeket tettek az anarchista puccs sikerének biztosítására a Bohémek néven szereplő titkos társaság tagjai.

A lefoglalt iratokból megállapították, hogy az anarchista forradalmat január 10-re készítették elő és a puccs általános vasuti sztrájkjal kezdődött volna.

A forradalmárok már kiszemelték és feketelistára vették mindazoknak a tiszteknek és politikusoknak a nevét, akikkel a puccs kitörésének zűrzavarában végezni akartak.

Terveik szerint a puccs megkezdésekor a kiszemelt áldozatok lakását anarchista őrszemek vigyázták volna, hogy a feketelistára tett katonák és politikusok menekülését még idejében megakadályozzák.

A DUNAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Tíz vagon marha és 600 dollár értékű ceruza

A széthullt gazdasági egység — Lehet-e szó federációról? — Amit Saint-Germainben és Trianonban akartak — A cseh Harpadon — Angol-szász tanítók panasza — És mégis mozog a békeakarat — Tíbal ur a Nagykőhavason

Páris, december 31.

Előadás a dunai államokról és a balkánizálásról, Tartja Tíbal professzor a Camegie-alapítvány házában, a párisi békepalotában. Nem nagy, de válogatott közönség, mely érdeklődéssel hallgatja a diplomáciai szolgálatra rendelt tudós fejtegetéseit. Közvetlen, szabad előadás, főképp a gazdasági szempontok vizsgálata és mérlegelése, a bajok és zavarok feltárása, de roppant óvatosság, hogy egyetlen fajnak, államnak az érzékenységét ne bántsa, vagy a hallgatóság bármely tagja is a közismert francia ideológiával ellentétes következtetést ne vonjon le az előadó megállapításai-ból. Ez az oka és magyarázata, hogy a jeles közgazdász és publicista finom, választékos és alapos ismeretekről tanuskodó előadása nélkülözött minden eredetiséget és olyan elgondolásokat és tervek, melyek a dunai államok jövőjére gyakorlati utmutatóul szolgálhattak volna.

Tíbal ur mindenekelőtt arra a gazdasági egységre mutatott rá, melyet Ausztria és Magyarország a háború előtt képviselt, arra a széles és jelentős befolyásra, melyet iparával, s kereskedelmével a keleti országokra gyakorolt. Minden hibája mellett is ez az egység virágzást jelentett, de egyrészt a politikai befogások, másrészt a nacionalista szellem felülkerekedése a gazdasági érdeken, sietteték a már előbb megjósolt, s a háború által teljessé tett felbomlást.

A monarchia széthullásával megszületett utódállamok közt is a nemzeti élet lévén az uralkodó, az ami a termelést, árucserét, forgalmat, valutát, szállítást előmozdítaná, a politikai érdekek miatt nem érvényesülhet. A két szempontot, gazdaságit és politikait,

mindenesetre harmóniába kell hozni. Már a háború előtt szó volt a dunai államok federációjáról, a tíz-tizenkét nemzetiség szövetségéről, a teljes egyenlőség alapján. A békeszerződések során is ez a gondolat foglalkoztatta Európa irányítóit, s maga Clémenceau és Tardieu is hívei voltak ennek a tervnek. Bebizonyult azonban (és amerikai szakértők világítottak rá legelősebben a problémára), hogy az eszme megvalósíthatatlan; a felszabadult népek féltékenyek szabadságukra, s amilyen befolyást gyakorolna a gazdaság a politikára, ép oly hatással volna a politika a gazdasági viszonyokra.

A saintgermaini és trianoni szerződésekben mégis ez a federációs szellem jelentkezett ama kikötésekkel, melyek szerint gondoskodás történik, hogy Ausztria Csehországgal és Magyarországgal, illetőleg az utódállamok egymás közt egyelőre öt évre kereskedelmi szerződést kössenek. A fraternitét elve benne volt a határozatban, de egyik állam sem akarta a saját hasznára sem érvényesíteni, úgy, hogy a kérdés holtpontra jutott. Mindössze annyit fogadtak el belőle, — hajózás, vasutak, Adria, — amennyit rájuk kényszerítettek.

A balkánizációt azzal jellemezte Tíbal, amivel angolok és amerikaiak a turistautjuk tapasztalatait a nemzetközi fórumon jellemezték, hogy micsoda képtelen viszonyok vannak az utódállamok közt a határátkelés, vízum, valuta dolgában, micsoda kellemetlenségek, abszurd kényelmetlenségek. Személyenyeket között a magyarok és osztrákok panaszaival, a velük történt igazságtalanság miatt, a népek és fajok gyűlölködéséről, a politikai szenvedélyek tüntetéséről, s a gazdasági partikulárizmusról, aminek frappáns példája, hogy 1921-ben Jugoszlávia mindössze 500 vagon

SPECIALITÁS
Eau de Cologne D'ARGY

amelyeknek elbűvölő illata
elénkít és faszcinál!

fát szállított Magyarországnak, ez pedig elzárta határait Erdély elől, s ugyanakkor Ausztriának csak tíz vagon marhát szállíthattott.

Jugoszlávia még az osztrák ceruza ellen is hadat izent, mindössze 600 dollár értékű áru bevitelét engedte meg. Csehszlovákia Ausztria és Magyarország pénzkrisisét használta ki. Szóval, mondja Tíbal, mindenki eladni akart, de venni egyik sem. Ma is az a rendszer él, bacsak ép a magyar-cseh kereskedelmi egyezkedés nem vezet a jobb jövőhöz? A dunai egyesült államok — a népek gazdasági és politikai szuverénitásával — az eddigi, tíz-zenháromévi vergődés után legalább másfél-évtizedre biztosíthatná Közép-Európa és a Balkán nyugalmát, de hát lehet-e ezt remélni? A tudós előadó bizik benne, hogy a Duna népei mégis csak rá fognak eszmélni az összhang és egyezség multhatatlan szükségességére.

Az élénk tetszéssel fogadott előadás után, bemutatkoztunk Tíbal urnak, aki Nancyben egyetemi tanár, de Párisba delegálták a Camégie-donációjai központjához. Kezdetes meglepetés volt számomra, mikor beszélgetésünk során kitért, hogy Tíbal ur diplomáciai megbízással járt Romániában megfordult Brassóban is, sőt a Bucsecsu és a Nagykőhavason is járt. Hogy az ottani turistaházról, jó ellátásról és a gondos ujetzésről elismerően emlékezett meg, meg kellett vallanom, hogy minő szoros kapcsolat fűz a Nagykőhavas kulturájához, ami annál szívélyesebbé tette diskurzusunkat. Egyébként Tíbal ur, velünk együtt, a román-magyar barátság lelkes híve s az a meggyőződése, hogy a vezető román férfiak megértő szelleme hami fog azokra az elemekre is, melyek a közlekedést még akadályozzák.

Halász Gyula

A feleséggyilkos berlini bankár áldozata vagyonát követeli

azon a címen, hogy csak ijesztésből lött feleségére

Berlin, december 31.

Hintze Rudolf, egy tönkrement bankár néhány héttel ezelőtt revolverrel agyonlőtte feleségét, Bindernagel Gert-rud kamaraénekesnőt, a berlini opera híres művésznőjét, akivel boldogtalan családi életet élt.

A meggyilkolt énekesnő után jelentékeny vagyon maradt és az eddigi vizsgálat már megállapította, hogy Hintze azért követte el a gyilkosságot, mert a felesége meguntta azt, hogy eltarisa és költséges passzióit fizesse.

A hagyatéki tárgyalás során Hintze ügyvédje általános megdöbbenésre bejelentette, hogy védenice igényt tart felesége jelentős hagyatékára.

A feleséggyilkos beadványában ezt az igényt azzal magyarázza, hogy egyáltalában nem bűnös felesége halálában, mert ő nem akarta az asszonyt megölni, csak rá akart ijesztetni és nem tehet róla, hogy a revolvergolyó halálos sebet ejtett az énekesnőn.

Jogászörökben bizonyosra veszik, hogy a bíróság el fogja utasítani a különös hagyatéki igényt és azt hiszik, hogy Hintze csak azért jelentette be igényt a felesége vagyonára, hogy ezzel is aláírással a védekezést, hogy a szerencsétlen énekesnő csak véletlen áldozata lett.

OLCSÓ LELTÁRI KIÁRUSÍTÁS!

SELYMEK

Serilana cég

SZÖVETEK

BRASSO, Kapu-u. 3

RADIO CORPORATION OF AMERICA

Az RCA boldog üzenetlendőt és jó vételt kíván minden rádióamatőrnek

RCA bemutatja Önnek az új szezonban legkülönbözőbb rádió-modelljeit, 3+1 lámpás készüléktől 10 lámpás készülékig, a legkedvezőbb árakon.

10 lámpás készülék, legújabb és legtökéletesebb modell, electrodinamikus hangszoróval
Lei 20.800

Ugyanaz 8 lámpával
Lei 16.600

Ugyanaz 7 lámpával, complet
Lei 12.080
(feltűnően olcsó ár)

R. 74 superheterodine
R. 71 superheterodine

A készülékek 6-8 havi részletben is kaphatók a brasso megyei képviselőnél:

IOAN I. MIRCAN
Baciu - Bacsa-ua

Brassói lerakat:
Electra - R. Heischel
Kolostor-utca 22 szám alatt
(Str. Vorodui Mihai)

TAMÁSI ARON:

ARCKÉP VAJDA SÁNDORRÓL

I. AZ EMBER

Rég ismerjük távolról egymást.

Természetesen én régebben őt, mint ő engem. De ennek megvan a magyarázata: ő egy jó békevilággal öregebb, mint én; azonkívül pedig ő politikus, én azonban író.

Amióta annyira felnőttem s annyira elromottam, hogy a politika, mint társadalmi és léleknevelés engem is érdekel, azóta tudom a nevét. Személyesebb kapcsolatba azonban csak 1929-ben kerülünk egymással. Jobban mondva, akkor történt, hogy létezésemről ő is tudomást vett.

Azban az esztendőben egy novellás könyvemet adta ki a budapesti Athenaeum. Ebben a könyvben volt egy „Erdélyi csillagok” című novella, amely így hirtelen érintéssel arról szólt, hogy egy román származású csendőr, már ebben a világban, beléscsereztett falusi posztján valamelyik székely leányba. A székely legények ezt nem nézték jó szemmel, ami természetes is, mert a leány-féle drága portéka annak, aki szereti. Ezek a székelyek pedig szerették. A csendőr és a leány azonban nem sokat törődtek a bonyodalommal, hanem titkon megesküdtek és behúzódtak a falusi laknyába, nászéjszakát tartani. A székely legényeket erre előntötte a faji vonás és a szerelmekre rágyújtották a házat. Halálra is égtek mindketten.

Elég sajnálatos dolog volt, de megtörtént. Nekem sajnálatos volt, de a bukaresti román sajtófonókság még ennél is több, mert a könyv árusítását betiltotta emiatt a novella miatt, sőt nemcsak betiltotta, hanem ki is tiltotta.

Akadott akkor egy bátor magyar újságíró, aki fogta az én novellás-könyvemet és azt mondta, hogy dedikáljam Vajda Sándor belügyminiszter urnak, mert ő viszi hozzá. Vajda elolvasta a könyvet, minden este egy novellát és a végén szabadbá tette a könyvet. Emberséges és nagyon jóleső cselekedetét azzal indokolta meg, hogy ő kiünnön élvezte a novellákat s azt akarja, hogy élvezzék mások is.

Hogy aztán mások mennyire fogadtak szót neki, azt hálistennek nem tudom.

De itt a fontos a cselekedeten kívül az, hogy attól az időtől kezdve Vajda engemet nem felejtett el. Sőt most a nyárfarkán lentjárt nála egy pesti újságíró, akinek azt mondtam, hogy figyelemmel kísérni a erdélyi magyar irodalmat s a kedvenc írói közé tartozom én is, aki nemcsak tehetségesen, hanem a valóságnak megfelelőleg írok a székelyekről.

Most már természetes volt, hogy a következő könyvemet elküldjem neki s tisztelő sorokat is írjak belé. Ez kivételes dolog volt, mert nagy urnak nem szoktam könyvet küldözgetni mivel félek, hogy megharagzik reám vagy esetleg azt hiszik, hogy ki akarom a vagyunkból forgatni.

Ilyen erősen tiszteltem én a hagyományt! De gondoltam, hogy Vajda Sándor, ha nagy ur is, de nem magyar s így hát ha nem fog a mi hagyományaink szellemében cselekedni.

És tényleg nem cselekedett úgy, mert üzent, hogy fáradjak el hozzá.

A napokban elmentem.

Miután megkértem az egyik barátságos bátorítási hölgyet, hogy jelentsem be, rögtön be-mehettem. Délután négy óra volt. A kabátomat és a kalapomat szokás szerint az előszobában letettem, aztán egy kellemesen fűtött szobába kerültem, amelyet a családi képek és a román dinasztia néhány tagjának a képe még barátságosabbá tett. Volt a képek között egy nagyszakállú, okos és férfias pap is. Nagy pap lehetett, de én csak Majláthot ismerem.

A szobában nem volt egyelőre senki. Vajdáék valószínűleg még az ebédutáni asztalnál ültek, családi meghittságon, ami szebb és megbecsülendőbb mindenesetre, mint az aktív miniszterelnökség. Egyedül voltam tehát s a hogy egyszerűbb házaknál is ilyen esetben

tenni szoktam, ilyenkor téli időben, odahúzódtam a nagy cserépkályha mellé. A szomszéd szobában, amely dolgozószoba s amelynek nyitva volt az ajtaja, nemsikára megszólalt a telefon. Kedvem lett volna felvenni a kagylót és hasznossá tenni magamat a ház-nál, azonban a másik szobából kijött akkor egy fiatalabb férfi, akit szelíd meghajlással üdvözöltem. Valószínűleg a Vajda Sándor fia volt. Barátságosan fogadta menetközben a köszönésemet és a telefonhoz sietett.

Ebben a percben belépett Vajda Sándor is.

Kétszoros fekete ruha volt rajta s a kabát nem volt bégombolva. Az ilyen apróság azt jelenti, hogy az ember kinőtt már a házi fegyelem alól. Hacsak lehet, egyidő óta én sem gombolom be. Különböző jöközép termetű férfi, inkább törzsköcs, mint sugár, a járása hajladozó, puha és neki nem fontos. Dus és feketébe hajló bajusza azt célozza, hogy vérben is gazdag ez az ember s általában a színe is kiváló egészséget hirdet. A szemhéja egy cseppet vastagabb, mint ahogy a politikusoké lenni szokott s husosak a kezei is. A szeme nyugodtan csillog a szemüveg megett, mintha nem kíváncsított volna el onnét soha, de néha észre lehet venni, hogy a támadási készség ott áll a küszöbön. Általában megvan az a képessége is, hogy így jól néz és sokat lát.

Ahogy így bejött az ajtón, néhányat feléje léptem én is és megmondtam a nevemet. Ezzel egyidőben meg is kérdezte a nevet, amire én igennel feleltem.

— Már régebb szerettem volna Önnel személyesen is megismerkedni — mondotta és helyileg kínált meg a társalkodó asztal mellett. Megköszöntem neki ezt a szíves fogadtatást, valamint azt is, hogy alkalmat adott s éppen így, a személyes ismeretségre. Rögtön cigarettával kínált meg, még mielőtt leültünk volna. Kivettem a cigarettát és egyszerre nyul-

tunk gyufa után. Mire elévettük, abban a pillanatban megint csemetett a telefon. Erre Vajda a gyufát letette az asztalra, engem megint helyileg kínált, maga pedig a telefonhoz ment.

Általában komolyan veszi a telefont, amely ottidőzésem alatt még azután is szólott kétszer. Mindannyiszor rögtön ment Vajda és egy kissé gyorsabban, mint telefon nélkül szokott. Ha egyébből nem, ebből a magatartásából biztosan tudnánk, hogy hosszú közéleti pályáján nagyon sok súlyos ügyet intézhetett el telefonon. Én ebben már sokkal szerencsésebb vagyok, mert a telefon azok közé az örömek közé tartozik, amelyeket soha sem tudok komolyan venni. Ha én kényszerülök telefonálni néha, fogalmam sincs arról, hogy ki állhat valahol a másik kagylónál. Ha pedig más telefonál, mindig nevetnem kell azon a naivságon, hogy az illető nem hiszi például a szel-lemet, de hiszi azt, aki sokkal közönségesebb formában ott áll láthatatlanul a másik kagylónál.

Mindezeket elgondolni volt időm, amíg Vajda telefonált. Sőt rá is gyújtottam a cigarettára, amely „Bucuresti” volt. Azonban az én gyufámat használtam a meggyújtásnál mégis, mert a kitüntető vendéglátást olyan apró figyelmességekkel is jölesik viszonzni, mint például azzal, hogy a házigazdának egy szál gyufával több legyen akkor, amikor erre nem is számít.

Rágyújtás után leültem a társalkodó asztal mellé, a kis kerevetes díványra. Vajda visszajövet egy székre ült és cigarettát vett ömaga is elé, amit én előzékenyen neki meggyújtottam. Amikor a második cigarettára gyújtott rá, akkor már átvette az égő gyufát a kezemből. Én ilyenkor szoktam csinálni, ha valakit többrebecsülök abban a percben, mint egy félórával azelőtt. Lehet, hogy a miniszterelnök urnál azt jelentette, hogy ne segítsenek neki a székelyek olyan dologban, amit ömaga is meg tud csinálni egyedül.

A társalgás rögtön és a legtermészetesebb mederben indult meg. Két ember között, akikben az emberismereti intuíció működik, ez a második döntő perc. Az első a kézfogás perce. Ugy éreztem, hogy mi mindkettőn zökkenő nélkül, sőt egymás szemében megnöve estünk által. Ez elsősorban az én számomra örömdetes, mert kétségtelen, hogy úgy a kézfogásban, mint a társalgásban sokkal kisebb mester va-

gyok, mint Vajda.

Mindenekelőtt azt mondotta el, hogy egy újságíró elvitte neki a novelláskönyvemet, melyet ő darabonként elolvasott és szeretett. Megköszönte a neki küldött új könyvet, „Abel a rengetegben” címűt. Élvezte is nagyon, kiváltképpen az elejét, azonban, ha megengedem, némi kritikai megjegyzést is tesz: mégpedig azt, hogy a regény a vége felé zavarosabb s az Abel alakja mosódottabb, talán azért, mert különböző mellékalakok jönnek, mint a román csendőr s Fuszulán a favásarló, akik megzavarják a főhőst. Nem éreztem úgy, mintha a nemzeti érzékenység tette volna vele ezt a megjegyzést és azt feleltem, hogy a regény nincs kellőképpen s a megszokott módon befejezve, mert anélkül fejeződik be, hogy vége lenne. Folytatást kéne írni neki, azonban ehhez egyelőre nincsen kedvem, mert a könyvet csak az olvasók dicsérik, míg az Athenaeum könyvkiadóvállalat például azt mondotta, hogy az ilyen regény nem érdekli az olvasókat. Így kerül az író abba a súlyos dilemmába, hogy nem tudja: a kiadónak higgyen-e, vagy az olvasónak. Én mindenesetre az olvasónak szeretnék hinni, de habozás nélkül a kiadónak hinnék, ha azt mondaná, amit az olvasó.

Amint látszik, egy-egy cseppet félremegyek a tárgytól, de ez a félremenes most nagyon szorosan a lényeghez tartozik, mert így akarom éreztetni azt a különös beszédmódot, amelyben Vajda beszélt velem. Ugyanis minden újra szóba került témánál megförtémt, hogy ő látszólag elkalandozott a beszédétől. Azért látszólag, mert a végén mégis kiderült, hogy így sokkal többet mondott, mintha szorosan a tárgynál maradt volna.

S ez a beszédmód amellet rendkívül szórakoztató is.

Általában ki kell emelnem Vajdának azt a tulajdonságát, hogy mesterien szórakoztatja a vendéget, miközben az íróhoz beszél. Nagy dolog ez, mert férfit férfianak szórakoztatni, Jorga-vicek és Gömbös-vicek nélkül, van olyan nehéz, mint gyöngédnek lenni kedves-sükhöz, aki megelégedik arról, hogy villát adjon a vacsorához.

A villa azonban tényleg maradjon a szellemi vacsorához, amelyet én egy óra alatt költöttem el Vajdánál s amelyről a következő cikkben fogok beszámolni

Trotsky és Hitler együttiesen robbantsa szét Stalin frontját!

Otto Strasser Tirolakj részére beutazási engedélyt követel

Berlin, december 31.

Otto Strasser, Grigor Strassernek, Hitler szárnyszegédjének öccse, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt kilépett a nemzeti szocialista pártból és *„Fekete Front”* címmel külön lapot alapított, amely most a maga egyéni politikai elvei mögé híveket toboroz. Otto Strasser lapjában most felszólítja a kormányt és azt követeli, hogy

Trotsky számára adjon azonnal beutazási engedélyt.

Trotsky, — így mondja Otto Strasser — az egyetlen alkalmas ember arra, hogy a németországi szélső jobboldali fronttal összemenekedve Stalin vörös frontját megbontsa

és ennek a munkának előkészítésére és kiépítésére Trotskyt be kell Németország területére engedni.

Otto Strasser tervét és elképzelését meg kell mosolyogni. Trotsky egyrészt nem elég erős politikai hatalmasság ma már, hogy vele kooperálva a német szélsőjobb különösebb eredményeket érhetne el, de ettől függetlenül is, Trotskyt erre a szerepre, annak ellenére, hogy Stalinval teljesen szakított, *semmiesetre sem bálalkozik.*

Jellemző a német szélsőjobb kétségbeeseti talajtalanlására, hogy ma már ilyen tervek is felmerülnek és azokat szólesen pertraktálják.

A fejlődést a politikusok megállították, de a technikusok azért nem pihennek

Cukor fából és vasgyártás alacsony hőfok mellett

Berlin, december 31.

A modern kémikusokat már hosszú idő óta foglalkoztatja az a gondolat, miként lehetne a szénhidrátokat tápanyagok készítésére, illetve takarmányozási célokra felhasználni, úgy, hogy a szervezetre káros anyagok külön váljanak. Ennek a törekvésnek homlokterében áll a fából előállítható cukor kérdése is, mely tulajdonképpen a szénhidrátok megvasadásának következménye.

Bergius professzor, akinek nevéhez a szénolaj felfedezése fűződik, hosszú, kitartó kísérletezések után megtalálta azt az eljárást, melynek segítségével fából cukor állítható elő.

A fa kémiai értelemben ligninből és cellulózából áll, az utóbbi szénhidrátokat tartalmazó anyagnak, melyben foglalja a cukor előállításához szükséges alkotórészeket.

Bergius a célhoz vezető kísérleteinél a fa-

anyagot apró szeletekre bontotta, a nedvességet fokozatosan megszüntette s az így készített anyagot 40 százalékos sósav behatásának tette ki. Ez eljárás, de különösen a szárítás többször ismétlése után 100 gramm fa 28–40 százalékos cukrot tartalmazott, a lignin külön kivált és némi ecetsav is keletkezett. Egyetlen nehézség a cukornak a sósavtól történő elválasztása volt, melyet olajgőzölés segítségével oldott meg. Ugyanis sikerült a facukorból így a sósav és az ecetsav jelentős részét kivonni. Miután az így nyert cukor, illetve szirup kis mértékben még mindig tartalmaz savakat, ennek eltávolítása a kémiai iparban általánosan ismert, úgynevezett szétzóró-szártást alkalmazza s a visszamaradó anyag körülbelül 80–90 százalékos cukrot tartalmaz. Némi mészkarbonát adagolás árán eléri, hogy a facukorban levő igen kismennyiségű ásványi ele-

met, esetleg savmaradványt közömbösítik.

A bemutatott kísérletnél 1000 kilogramm fenyőfából 78 kilogramm cukor és 300 kilogramm lignin keletkezett.

Az így nyert cukor ugyanolyan, mint a nyerscukor és nemcsak takarmányozási célokra használható, hanem, amennyiben a szokásos finomító eljárásnak alávetik, emberi élevezetre is alkalmas. Azonkívül ipari célokra és konzervek gyártásánál is kielégítően használható.

A felfedezés sikeréhez tartozik, hogy Bergius professzor találmánya gyakorlatilag is alkalmazást nyer, amennyiben, úgy Németországban, mint Svájcban, facukor termelésére a közeljövőben két nagyméretű üzemet létesítenek.

FORRADALMI UJÍTÁS A VASGYÁRTÁSBAN

A vasércekben levő vasat magas hőmérséklet mellett hatalmas kohó-kemencékben, úgynevezett nagyolvasztókban választják ki. Ez az eljárási módszer a technika mai állása mellett igen költséges és bonyolult. Annál inkább figyelemreméltó, hogy Norvégiában, Svéd- és Németországban a kohászok új vasgyártási módszerrel kísérleteznek, amely feleslegessé teszi a magas hőmérsékletet, valamint a kohó-kemencék alkalmazását.

Ez új vasgyártási módszer alapja régen ismert kémiai reakció, melynél a szénoxid megtámadja a vasércet s ennek következtében az vaskarbinollá alakul át. A vaskarbinol viszont igen alacsony hőmérsékleten vasszemecskévé változik, melyekből könnyen előállítható a nyersvas.

A kísérletezések igen eredményesen haladnak előre s úgy a technikusok, mint a vegyészek nagy jövőt jósolnak e találmánynak.

Be'eszaladt az autó a menetelő katonaság soraiba

Prága, december 31

A prágai repülőtér közelében súlyos szerencsétlenség történt. Egy magánautó be'eszaladt az uton felvonuló katonaság soraiba. A söfför szabálytalanul vezette a kocsit és oly nagy sebességgel, hogy lefékezni nem tudta. A kocsit 11 katonát elütött. Hat katona nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, közülük négyen ebből sebet kaptak.

A súlyos sebesülteket a prágai katonai kórházba szállították. Kettőnek felépülésére nincs remény.

HIREK

Egy ujévi malac hattyudala

Akár Brassó, akár Galac,
mindenhol mártir a malac,
mert ahogy jön ujév napja:
a zord hentes nyakonkapja
s torkát tüstént elmetéli...
Csuf szezon nekünk a tél!

Nem öltem és nem raboltam —
Akkor mért heverjek holtan?
Esdve rőfögöm: Kegyelem!
Ne pégezzenek még velem, —
ha mint malac odapesznek,
disznó-felnőtt sose leszek!

Ezek szerint nincs kizárva,
többé nem fekszem a sárba!
Az életet nem is bírom
s érzem, míg e pár sort írom:
holnap olvad már a zsírom
s ah... egy bendő lesz a sirom!

NEMES FERENC

— Mária királyné új regénye. Bécsből jelentik: Az egyik bécsi könyvkereskedő cég kiadásában a napokban jelenik meg Mária özvegy román királyné új regénye. A regény egy fiatal hercegnő szerelmét tárgyalja. A hercegnő házassága következményeképpen hazája elhagyására kényszerül és egy külföldi udvar intrikáinak középpontjába kerül. Ugyanabban a könyvben Mária királyné rendkívül érdekes háborús epizódokat elevenít fel.

— DÖNTÖTT A MINISZTER A CSA-LÓ BUDAPESTI RENDŐRFELÜGYELŐ ÜGYÉBEN. Csikszereváról jelentik: Megírtuk, hogy mintegy másfél hónappal ezelőtt a budapesti törvényszék megkeresésére igazságügyminiszeri utasítás alapján, a rendőrség őrizetbe vette vitéz dr. Bakó József volt budapesti negyedik kerületi rendőrfelügyelőt. A volt magyarországi rendőrfőtisztviselő ellen hitelezési csalás és szikkasztás címén indítottak a magyar hatóságok kiadatási eljárást. A csikszerevári törvényszék csikszentimrei Bakó lefogása után nyomban kiadása mellett döntött. Az azóta rendőri felügyelet alatt álló Bakó ügyében ma érkezett döntés az igazságügyminisztériumtól, amelyben elrendelik azonnali kiadatását. Ezerint a rendőrség ujév után nyomban utnak indítja Magyarországra felé, ahol felelnie kell viselt dolgaiért.

— NEM A FIU, AZ APA HAMISÍTOTT. Csikszereváról jelentik: Megírtuk, hogy a csikszepi csendőrség egyik kereskedő információja alapján letartóztatta György József 12 éves fiút és apját, György Imre mechanikust, két lejesek hamisítása miatt. A csendőrségi kihallgatás folyamán a 12 éves gyermek magára vállalta a tettét azzal, hogy apja nem tudott róla. Az apa viszont azt állította, hogy gyermeke pénzhamisításáról semmit sem tudott. Hihetetlen volt, hogy a 12 éves gyermek pénzt hamisított és ezért apjával egyetemben adták át az ügyészségnek, ahol hamarosan kiderült, hogy a gyermeknek semmi köze sincs a pénzhamisításhoz hanem apja gyermekével akarta leplezni bűnét azzal a tudattal, hogy fiát kiskorúsága miatt nem büntetik meg. A gyermeket másnap már szabaddá lábra is helyezte az ügyészség és csak az apját tartotta fogva.

★ ELJEGYZÉS. Goldstein Margit, Sibiu és Mütel Adalbert mérnök, Cernauți, jegyesek.

— TEMESVÁRI HIREK. Temesváron a múlt napokban az a hír terjedt el, mely szerint a csernovici nagy sacharin-panama szálai Temesvárra vezetnének. A hatóságok ezt a híresztelést erősen cáfolják. — Berta Máttyás gazda házából tegnap éjszaka ismeretlen tettesek ellop-ták szekerét és két lovát. — A temesvári rendőrség leleplezte Cosariu Dimitrie volt detektívet, aki az utóbbi időben leánykereskedéssel foglalkozott. Cosariut akkor tartóztatták le, amikor a józsefvárosi állomáson D. P. 19 éves árva leányt vonatra tette, hogy Zombolyára utazzék, ahol egy hotelben állást kap. A leánynál egy ajánlólevelet találtak, amelyben Cosariu Ludehben Johann zombolyai szállodásnak, mint prima árut ajánlja a szerencsétlen fiatal leányt, aki abban a hiszemben volt, hogy becsületes állásba helyezik.

A rendőrség természetesen megakadályozta, hogy a fiatal leány elutazzék, Cosariut pedig letartóztatták, azonban a leánykereskedő rendőrségre szállítás közben megszökött kíséretől. — Tegnap éjszaka a rendőrség elfogta és letartóztatta Török János volt postafőtisztviselőt, akit nagyarányú szikkasztás miatt — melyet utólag családja kifizetett — bocsátottak el állásából. Törököt most azzal gyanúsítják, hogy része van a posta bélyegraktárának feltörésében. A nyomozás minden esetben a legerélyesebben megindult.

A LUX-Mozgó igazgatósága tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy rendkívül nagy áldozatok árán sikerült megszereznie bemutatásra minden idők legnagyobb filmjét: a

„GRAND HOTELT” (MENSCHEN IM HOTEL)

amely **VICKI BAUM** hasonló nevű világhírű regénye és színdarabja nyomán készült és amelynek főszerepeit a film legnagyobb csillagai: **Greta Garbo, Joan Crawford, John és Lionel Barrymore** alakítják.

A száz százalékosan németül beszélő film a világhírű **Metro-Goldwin** filmház produkciója. A grandiózus filmremek bemutatója a közeljövőben lesz.

Nagybányán semmi ujság: legfeljebb annyi, hogy — a Sfatul Negustoresc klubjában kommunista röpcédulákat találtak

Egy jámbor polgári egyesület, amelyet a fatális „véletlenek” üldöznek

A B. L. munkatársának jelentése erdélyi körutjáról.

Nagybánya, december 22.

Van ugy néha, hogy sehol semmi ujság. Minden ház és minden porta maga a legtökétebb riport téma, de nem engedik meg nézni, nem engednek belenézni, mert, — így mondják, — „sehol semmi ujság”. Az emberek bebeszélnek maguknak, hogy semmi sem fontos és jelentős, csak az az egy kis szenzáció, amely úgy váratlanul kibukkan és abszorbeálja a lelkeket.

Ahová fordulok, mindenütt a kommunista röplapokról van szó. Politikában tapogatódom, egyházi ügyekben, társadalmi kérdésekben és gazdasági összeomlások dzsungelében, de következetesen és mindenki visszautasít.

Hét röpcédula és két rajzszeget a kis asztalka lapja alatt

Pedig találtak röpcédulát és a Sfatulban találtak.

Névtelen feljelentést kapott a rendőrség, amely szerint a Sfatul klubhelyiségében kommunista röpcédulák vannak.

A feljelentés alapján ügyészségi engedéllyel házkutatást tartott Popescu csendőrfőhadnagy és tényleg meg is találta a röpcédulákat.

A szemtanúk állítása szerint nem is kereste sokáig a csendőrfőhadnagy ezeket az inkriminált kommunista röpcédulákat, hanem bement a helyiségbe, egyet-kettőt fordult, bement a kis szobába, felfordította a kis dohányzó asztalát és imé,

a dohányzóasztalka lapjának alsó oldalára két rajzszeget oda volt szurva hét darab kommunista röpcédula.

— Nem kérem, ott sincs semmi baj, de azok a röpcédulák, amelyeket a Sfatul helyiségében találtak...?

Bele kell törődni, hogy Nagybanáról a pillanatban nincs más irni való, minthogy a Sfatulban röpcédulákat találtak.

Kommunista röpcédulákat.

A Sfatul helyiségében.

A Sfatulba a bankigazgatók járnak és a gyárak vezetői, a kis kereskedők és a fix fizetéses magántisztviselők.

Elismerjük: Romániában egyre jobban kimélyül a kommunista mozgalom, de ennyire mégsem mélyülhetett még.

Milyen csodálatos módon dolgozik a földalatti kommunista mozgalom. Az asztal lapja alá rejti a röpcédulákat, hogy az istenért valakinek a kezébe ne jussanak.

A röpcédulákat elkobozták, jegyzőkönyvet vettek fel és beterveztették az egész „ügyet” a szatmári ügyészséghez.

A Sfatul vezetősége: Hirsch Jakab elnök, Berger Adolf, a Phoenix kénsavgyár igazgatója és Makray Mihály, a Ganz gyár tisztviselője meg gyorsan beutaztak Szatmárra az ügyészségre és — feljelentést tettek az ellen az agent provocatőr ellen, aki felrajzszegette ezeket a szerencsétlen röpcédulákat.

Hát ez igazán nem nagy ügy.

Ezért nem érdemes olyan izgalom-extázisba esni, mint amilyenbe Nagybanára az eset után esett.

A peches klub, amelyet üldöz a sors

Az extázisnak azonban mindig van magyarázata. Nagybanára megunta azt a sok „véletlent”, amely egyetlen komoly klubját állandóan kísérti és most a véletlenek végre alaposan és radikálisan korrigálni akarja.

Ez a szegény klub mintegy két esztendővel ezelőtt alakult. Kereskedelmi Csarnok volt a neve. Rendes klub volt, olyan, amilyen minden erdélyi városban nem is egy akad. Uttek benne az emberek, beszélgettek, olvastak és — nincs ezen mit tagadni? — kártyáztak is.

Ma mindenki kártyázik és úgy látszik, szabad is kártyázni, hiszen az államnak is szabad a kártya-nyereségekből illetéket szedni.

A klub annak idején az István szálló helyiségeiből bérelt egy néhány szobát. A bérleti szerződést megkötötték, amely szerint a Csarnok 42 ezer lej bért fizet, 12 ezer lejt fizet külön a fűtésért, az István szálló tulajdonosainak adja át a konyháját és a nettó kártyajátékokat huszonöt százaléka a bérbeadónak.

Nagyszerű és nyugodt szerződés volt.

Nagyszerűen is ment a klub. Az István kávéháza ugyan valamivel rosszabbul ment a klub perctől kezdve, amelyben a Csarnok megnyitotta a maga „összes termét”, no de nem sokat számíthat az ilyen forgalom-viszszaszés, mert hiszen a bérbeadó tulajdona a

indokolással utasította el a szerződést, hogy ugyanabban a szálloda-épületben van a nagybanai városi mozi is, amelyben a Sfatul helyiségeket akart bérelni és a Sfatul működése közönséget von el a mozitól.

A Csarnok nem vonta el a közönséget.

A Sfatul már elvonja a közönséget.

A Csarnok tagjai átmentek a Sfatulba és azzal a ténnyel, hogy most már nem a Csarnok tagjai, hanem a Sfatul tagjai, — elvonják a mozitól a közönséget.

Nehéz megérteni, de meg kellett érteni.

A Sfatul is megértette és új helyiségbe költözött. Kibérelt a főtéren valamilyen helyiségeket, berendezte azokat, sőt voltaképpen jobban is járt, mert nincsenek olyan súlyos feltételei, mint eddig voltak. Nem fizet annyi bért, nem kell a konyhát a bérbeadó rendelkezésére adni, nem kell a kártyapénzből jövedelmeket leadni és így tovább.

Mivel ilyen nagyszerű és gondtalan anyagiak közé került a Sfatul, klubvezetési politikáján is változtatott.

Nem játszanak többé a Sfatulban kártyát.

Minden klubnak azért van a hatóságokkal baja, mert kártyázik, hazardjátékokat játszik. Még a Sfatul klubja kártya nélkül is, — mondották a vezetők és betiltották a kártyát.

Az új helyiségben új erkölcsi szabályokat léptettek életbe, hogy ne törjenek ki újabb botrányok.

Hiába.

Ennek a társaságnak az a peche, hogy folyton üldözik a „véletlenek”.

Most ez a két rajzszeget és ez a hét röpcédula üldözi!

Kommunista röpcédulák, amelyekről azok, akik olvasták, megállapították, hogy nem is kommunista röpcédulák.

Olyan naiv fogalmazásban és tárgyi tévedésben szövegeztek ezek a röpcédulák, hogy aki írta, — és akárci is volt, aki írta, — még kommunista sem volt.

Nem is lesz az ügyből semmi. Nem veszi az egész ügyet egyetlen hatóság sem komolyan, csak a Sfatul, amely most meg akarja állapítani, hogy a sorozatos véletleneket — ki okozza?

A Sfatul tagjai materialisták és nagyon jól tudják, hogy a természetben nincsenek véletlenek. Nagyon érdekes lesz, mikor a „véletlen” itt, ebben az esetben is — kiugratják a bokorból.

Addig várni kell, addig nem lehet más újságot Nagybanáról hozni, addig csak az a szenzáció, hogy kommunista röpcédulákat találtak a konzervatív Sfatul dohányzó asztalának alsó lapjára szegezve.

Halász Sándor

★ A SZÁJ ÉSZSZERU HIGIENÁJA megköveteli, hogy szájuregünket naponta több szór kiöblítsük. A Hyperol fehéríti a fogakat eltávolítja a fogak közt levő ételmaradékokat és megszünteti a kellemetlen szájszagot.

Mezsnnyilt az uj

„HOTEL LUX”

Bukarest, Bd. Ștefău Măgureanu 6.

(Lazar liceum-mellett)

A legkényelmesebb szálloda, rendkívül leszállított árakkal. — Központi fűtés, fürdő a szobában, lift és telefon.

Kérjen csak

Robert szardiniát

tiszta bogycóolajjal gondosan elkészítve, évtizedek óta ismeri az ország fogyasztóközönsége.

Egyetlen próba meggyőzi Önt! — Óvakodjék utánzatoktól!

A Robertszardinia minden jobb fűszerüzletben kapható.

Hozzászólás

Mit hoz az új esztendő?!

Írta: Dr. SZENT IVANYI GÁBOR

a háromszéki Gazdasági Egyesület
ü. v. elnöke

Az adókövető munkálatok folyamatban vannak az elkövetkező 5 esztendőre. A gazdaságszadalmi jogos aggodalmak és kétségei kísérik.

Az adófizetés általános állampolgári kötelesség. Ez kétségtelen. Itt a kérdés és nem lehet. Mert elsőrendű állam-polgári kötelesség, gyakorlati keresztülvitelének olyan kipróbált és beigazolt alapelveken kell felépülnie, melyek bármelyiknek figyelmen kívül hagyása eredménytelenséget és igazságtalanságot szül.

Minden állampolgárnak a maga anyagi, vagy szellemi vagyonából szerzett jövedelmének egy aránylagos részét a köznek kell átadnia, hogy az gondoskodjék és gondoskodhassék mindazokról a szükségletekről, amelyeket az egyén élete az állam keretében megkíván.

Helyes adózási elv csak az lehet, mely-nél a köz az egyéntől csak annyit vesz el, amennyit a közszükséglet nem nélkülözhet. Csak annyit vesz el, hogy az adózó alany léte ezért, a ránehezedő teher miatt, megingatva ne legyen. Tehát, csak annyit akar elvenni, amennyinek igazságos és törvényes behajtása biztosítottnak is látszik. Általában biztosítottnak minden állampolgárral szemben. Mert az adófizetés általános állampolgári kötelesség.

Az adózás elvileg nem ismer és nem is ismerhet személyi, vagy hozza politikai kivételeket. Ha a gyakorlati keresztülvitelnél ilyenek, vagy ehhez hasonlóak érvényesülhetnek, elhibázott és megvalósíthatatlan az egész rendszer.

A helyes adózási rendszer lehetőleg minél több bizonyosságra és kevés eshetőségre van építve. Elve: az egyenlőség és az arányos igazságosság. Az egyenlő teherviselés szava és elve fejezi ki legjobban ezt a fogalmat. Terhet viselünk és terhet kell viselnünk mindnyájunknak, kik egyáltalán kötelekben élünk. De egyenlő terhet. Egy rossz magyar kifejezéssel: teherviselő képességünk arányában és fokáig. Milyen legyen ez az arány, hol legyen az a fok, amellyel és ameddig viselhetjük az adózás terheit, ezek szabják meg a rendszer jó, vagy hibás voltát.

Az a jó gép, amelyik könnyen kezelhető, mert egyszerű. Az a jó államháztartás, amelyik olyan kipróbált adózási elveken nyugszik, melyek létjogosultságát a gyakorlati élet igazolta. Az öreg Európában találhat még egy néhány példát. Kipróbált minta. Itt nem szűgyen az utánzás. Kísérletezés elsősorban az állampolgárok bűrére megy. Könnyen sültet el visszafelé. Maradjunk csak abban a korban, ahol otthon vagyunk. Maradjunk a mezőgazdaságnál.

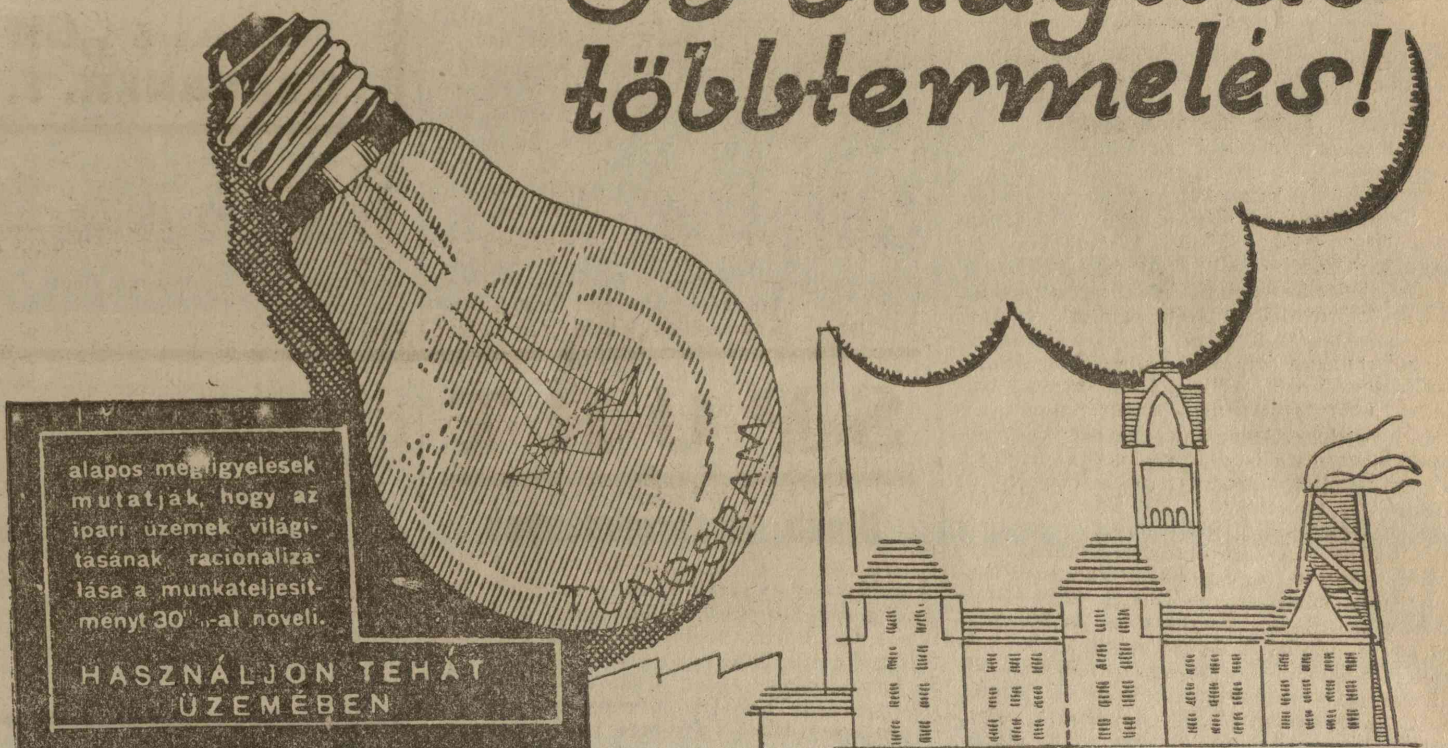
Románia agrárállam. Ez nem lehet vitás. Lakosainak túlnyomó része őstermelő. Az az anyagi teher, mely az államgépezet üzemeltetéséhez szükséges, közvetlenül és közvetve erre az őstermelő osztályra nehezedik. Annak a rendszernek viszont, amelynek hivatása előteremteni az államháztartás szükségleteit, úgy kell megalkotva lennie, hogy megőrizze a mindenkor helyes arányt, azzal az adóalappal, melyen az őstermelő él. Megőrizze az egyenlő teherviselés elvét mind az őstermelő mellett, kiknek keresete nincsen összekötve az ősi földdel, amely igaz, hogy anyaföld, de nem mindig termőföld.

Mindenféle adóalap fel- és kikutatása utánjárást ad. Különösebb szakértelmet kíván. A mezőgazda földje nem titkolható el. Terjedelme nem lehet vitás. Megmutatja azt az a bizonyos nyilvankönyv az utolsó négyezögölig. Még sokszor azt

is, ami már nem is a tulajdonosáé. Itt nem nyújt gondot az adóalap keresése. Elenyésző kevés az a százalék is, amit az elemi erők megsemmisítenek, vagy változtatnak. Éppen ezért annak pontos kiszámítása sem nehéz, mekkora adóösszeg terhel az államban minden egyes négyezögölyt, kevésbé, vagy jobban termő földet. Ha pedig ez igaz, akkor tény az is, hogy az összes adóalap közül ez kívánja a legpontosabb körülmények között és a legtöbb kímélettel, mert ez a legbiztosabb adóalap. Ha ezt tönkreteszik, ha az erre alapozott jövedelem behajthatósága válik kétségesé, akkor megbukott az elv és megakad az egész gépezet.

A termőföld minden négyezögölyének meg kell fizetni azt az adóösszeget, amely tiszta hozadéka után reá esik, rá van róva. Minden előre megszabott időben. — Meg kell fizetnie, ha ez a teher arányos azzal a tiszta jövedelemmel, amely a józan, hozzáértő és páratlan becslés eredményeként megfizethető. Mert, ha az az eltagadhatatlan adóalap, az a termőföld, a reá kirótt arányos és igazságos adóösszeget évekig sem tudja eljuttatni az állam kasszájába, akkor nem a földben, de valahol más helyen van a hiba. Vagy ott, ahol kiszámították az adóját, vagy ott, ahol azt be kellett volna hajtani. A való élet az előbbi mellett szól. Az utóbbi munka elvégzésére volt és van mindig elég vállalkozó.

Az öt évvel ezelőtti lefolytatott adókövető munkálatok alapján kivetett földadók — különösen nálunk — a valóság-nak meg nem felelő, olyan magas, központilag megállapított tiszta jövedelem után lettek kiróva, hogy végeredményben nem folyhattak be, mert nem volt miből. 5 évvel ezelőtti sem volt általánosságban akkora a föld tiszta jövedelme, mint ami központilag rá lett oktrojálva. Pedig akkor a terményárak a piacon kétszer, sőt háromszor akkora összeget képviseltek, mint ma. És mégse folyt be az adó. Sem egyik, sem másik. Nem volt, nem maradt miből kifizetni. Ez a valóság. Ezt igazolja legjobban az a tény, az a kétélű kényszerintézkedés, mely ma hivatalosan elis-

Jó világítás
többtermelés!

TUNGSRAM É G Ő T!

meri az 5 éves adóhátrálkók valóságát, a mikor fokozatos és lényeges elengedést biztosít azoknak, akik adóhátrálékaikat 1932 végéig kifizetik. Igazolja az az intézkedés, mely a jelen év utolsó negyedére a földadót általánosságban csökkentette. Csökkentette, mert a kirótt összegében behajthatatlannak bizonyult.

Ma vitán felül áll az a tény, hogy az adózás elvénél a valószínűségnek és nem az eshetőségnek kell az irányt megszabnia. Hol van a józan számítás alap, ha a föld tiszta jövedelmét ma, 5 év múlva is, alig pár lejjel értékeli alacsonyabbra, amikor annak mindennemű terménye értékben 50-70 százalékgig csökkent.

Itt csak egy lelkiismeretes és a való életnek megfelelő, a helyi viszonyokhoz vidékenként pontosan alkalmazkodó igazságos munka segíthet. Olyan előkészítő munka, amely nem egy pár — fehér holóként szereplő — mintagazdaság egyéni hozamát, de az agrárreform után felfrissített és kibővült gazdaságszadalmi nagy általánosságának tiszta földjövödelmét

veszi alapul. Az így megállapítandó tisztajövedelem aztán irányíthatja az általános adózás elvét. Az így kirótt adó behajtható lesz és be is kell hajtani.

Ahol nincs, onnan az isten sem vehet Gondoskodni kell, hogy legyen. Ez a központi kormányzat kötelessége. Kedvező kereskedelmi szerződések, helyes külpolitika azok a tényezők, amelyek a termelést, piacok teremtésével fokozni tudják. Ha ma minden gazdasági terménynél csak kínálat van, kereslet semmi, ha a gazdának felhízalt ökrét kell járomba fognia, ami feles terményét már megette, stb., stb., hogyan fizessen annyi adót, a mennyit az elmúlt 5 év jobb viszonyai között sem tudott megfizetni.

Itt részleges és csak a tehetetlenséget fokozó, sőt jutalmazó utólagos elengedések nem hogy segítenének, de egyenesen rossz példát statuálnak.

Az adófizetés általános állampolgári kötelesség elvileg. Simuljon az adózás rendszere a való élet viszonyaihoz, hogy azzá lehessen a valóságban is.

1933. január elsejétől
megszűntek az adókönyvitések

Bukarest, december 31

A pénzügyminisztérium január elsejétől kezdődő hatállyal felfüggesztette mindazokat a könnyítéseket, amelyeket az időpontig hátrálékos adókat kiegyenlítő adóknak engedélyezett.

1933 első napjától kezdődőleg az adózók kötelesek adójukat a maguk teljeségében és idejében kifizetni, mert ellenesetben a törvényes kamatokkal terhelhetnek meg.

A bolíviai kormány elrendelte, hogy a bankok kötelesek minden aranykészletüket államvédelmi célokra a kormánynak rendelkezésére bocsátani. A Paragvay állammal folytatott háború Bolívia államkincstárának minden pénzt felémésztette és ezért kénytelen a kormány ehhez az eszközhöz folyamodni.

Argentínában óriási sáskarájak pusztítanak. A sáskák a gyapot-, dohány- és tengertermés negyven százalékát tönkretették. Katonaságot küldtek ki lángszórókkal a sáskaveszedelem elhárítására.

Butort, mérsékelt árban csak

Polák J.

asztalosnál szerezheth be.

Brassó, Szitás u. 34.

A legújabb tervek szerinti Garantiált szolid árak

Cipők elsőrendű kézimunkák, mérsékelt áron!

Móze János-nál

BRASSÓ Weisz Mihály utca 2. Megrendeléseket és javításokat a legelőnyösebben és előrendű kivitelben készítek. Az „Económia” hírlapja tagja.

SZILVESZTER

AZ ASTRÁBAN

MA ESTE 11 ORAKOR AZ
ASTRA MOZGOBAN NAGY
ÉJJELI ELŐADÁS LESZ 15
ÉS 20 LEJES HELYÁRAKKALMindazoknak,
kik magukat
gyengének
éskimerültek-
nek érzik aBIOGLOBIN
új életerőt adVérképző, izomerősítő, idegerősítő, ét-
vágygerjesztő és élénkítő szer.Kapható a gyógyszerárakban, vagy a
készítőnél:

FABRIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerárak
Nagyszeben - SibiuSIKERÜNK TITKA
BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN
rejtik!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. I.

BRASSÓ BUKURESTI
FARGU-MUREŞ

Rádió műsor

Vasárnap, január 1.

BUKAREST. 11.15: Gyermekek negyedőrája. 11.50: Bibliamagyarzat és templomi karének. 12: Zenekari hg. 13: Gramofon. 17: Mezőgazdaság. 18: Könyvnyű és román zene. 19: Vidám negyedóra. 19.25: Könyvnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Operaelőadás. — BUDAPEST. 10.15: Hírek, kozmetika. 11: R. kath. istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Az operaház zenekara. 13: Gramofon. 17: Mezőgazdaság. 16.45: Iskolarádió. Utána: Időjelzés, hírek. 17.30: Jazz. 18.40: Tormay Cecil felolvasása. 19.10: Szabó Lujza és Szilágyi Imre magyar nótákat énekelnek zongora és cigányzene kísérettel. 20.30: Részletek magyar operettekéből. 22: Időjelzés, sport hírek. 22.15: Baranyi János és Heimlich Lajos zongora-hgv. Utána: Károlyi Árpád cigányzenekara. 24: Jávör Sándor tánczenekara. Varsányi Rudolf énekszámával. — BÉCS. 10.20: Reggeli torna. 10.40: Fuvós-zene. 11.30: Karácsonyi népdalok és műdalok. 12.30: A bécsi filharmonikusok hg. 13.55: A Tautenhayn-vonósnégyes könnyű zene hg. 16.30: Gitár. 17.55: Zenekari hg. 20.20: Anday Rosette ári-hgv. 21: Hermann Bahr „A gyermekek” c. vigjátéka. 22.40: Hírek 22.55: Jazz.

HÉTFŐ, DECEMBER 2.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hg. 19: Előadás. 19.25: Zenekari hg. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Kamarazene. 21.30: Előadás. 21.45: Teodorescu-vonósnégyes. 22.15: Tánccmuzsika. — BUDAPEST. 10.15: Hgv. 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió házikvintette. 16.30: Diákok félórája. 17: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel szammelzene kísérettel. 18.45: Rados Antal előadása. 19.15: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Csillag I. és Kalmár Pál magyar nótáestje. 22.15: Külpolitikai negyedóra. 22.50: Az operaház zenekara. 23.15: Időjelzés, hírek. Utána: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara. — BÉCS. 12.30: Adlerkvartett. 13.40: Strauss Richárd hanglemezek. 14.10: Wagner-hgv. gramofonon. 17.30: Gyermekóra. 18: Macho-zenekar. 21: Tánccmuzsika. 25. Esti hírek. 23.15: Cigányzene Budapestről.

KEDD, JANUÁR 3.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könyvnyű és román zene. 19: Hírek. 19.10: Előadás. 19.25: Könyvnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Ének-hgv. 20.20: Szimf. hg. 22: Előadás. 22.15: Szimf. hg. — BUDAPEST. 10.15: A budapesti hangversenyzenekar. 13: Déli harangszó. 13.05: Szergej Szmirnoff balalajka-zenekara. 17: Halmi Bódog dr. előadása. 17.45: Időjelzés, hírek. 19: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 19: Francia nyelvoktatás. 19.30: Sovánka Nándor cigányzenekara. 20.30: Előadás. 21: Brahms-hgv. kötetítése Bécsből. 22.45: Időjelzés, hírek. Utána: Weidinger-szalonzene. Kiss Lajos cigányzenekara. Herczeg Béla énekszámával. — BÉCS. 12.30: Silving-kvartett. 13.40: Totie del Monte hanglemezek. 14.10: Gramofon.

SPORT

Ujabb turaeredmények

Hungária—AS Cannes 7:1 (4:0). A Rivierán játszott mérkőzésen a magyar csapat Kalmár nélkül is könnyen győzött. Cseh (2), Vörös, Szabó II. (2), és Baráthy (2) góljaival, 2000 néző előtt.

Ferencváros—Saint Malo 12:0 (6:0). A Ferencváros hatodik mérkőzését, melyet Franciaországban játszott le, könnyen nyerte.

Budai 11—Olimpique Gymnastique Club (Nizza) 3:1 (2:0). Szakadó esőben, mély sárban játszottak és Stancsik (2), valamint Röck góljaival győztek.

Páris—Budapest labdarugómérkőzés január 22-én lesz Párisban. Birájaul a holland Mutters-et kérték fel.

Rövid sporthírek

Belkó, a kiváló magyar csikóválogatott egy év óta Antibesben játszik. A turán levő Újpest tárgyalást kezdett vele s ha sikerül, az Újpest balszárnya a Déri-Belkó pár lenne.

Szekeres, a legjobb magyar motorvezetési kerékpárversenyző májusban részt vesz egy Berlinben készülő kerékpárosfilm felvételein.

A sifutás világbajnoka, Saarinen finn szülő legutóbb a következőképp nyilatkozott: Havunk eddig még nem volt, én

Ne dobja el ócska, elhasznált autót- vagy rádióakkumulátorját, mert a rossz lemezeket

A cserét minden szaküzlet is eszközzi.

Használjunk csak „GIF-STANDARD” Akkumulatort!

GALVANI R. T. Képviselet és raktár: Dr. Fischer Béla, Str. Iuliu Maniu 38. Braşov.

16.20: Fiatal művészek bemutatózó hangversenye. 17.50: Nemes Aurél tánczenekara. 20.35: Grete Laszky szonokát énekel. 21.05: A bécsi szimfonikusok Brahms-hgv. Backhaus Vilmos zongoraművész közreműködésével. 1. Variációk egy Haydn-téma fölött. 2. D-moll zongoraverseny. 3. C-moll szimfónia. 23.05: Tánccmuzsika.

azonban már szeptember óta edzem magam. Erősen tornászom és 10—15 kilométeres gyalogtúrákat teszek hetenként háromszor.

Petschauer Attila, a legjobb magyar vívó, vívómester lesz s mint ilyen keresi meg a kenyerét. Ezzel természetesen elvesz a magyar vívósport számára.

Az asztali-tennisz hivatalos erőlistája a következő: Steiner. 2. Ponta 3. Guttrann. Ifjúságban 1. Ungér. II. osz. talyban 1. Donogán. III. osztályban 1. Hamar. Nőknél: 1. Papos Irma. 2. Fillenz. 3. Arató.

Si, Ródlí, Korcsolya
legolcsóbb: **TRITSCH-NÉL**
KOLOSTOR-UTCA 20.

1 komplette Saugzuanlage

für eine Leistung von 130.000 m³ per Stunde und 80 m m. Wasser-säule, möglichst mit veränderlicher Tourenzahl, zu kaufen gesucht.

Angebote an die:

Fabrica de Celuloză Zărneşti S. A.

Braşov, Str. Voevodul Mihai No 6

SZABAD A CSÓK

Ursula Parrott új könyve. Athenaeum kiadásban egész vászon kötésben. **Ára: 68 Lei.** — Ursula Parrott nevet az EX FELESEG emlékeztetés, hatalmas sikere óta, mindenki ismeri. Aki elolvassa új regényét, bizonyára úgy csukja be a könyvet, hogy valami nagyon szépet és mélyet köszönhetünk neki. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Prefectura Judetului Brasov.
Serviciul Financiar si Contabilitatea

14423—1932 szám

HIRDETMEŒY

Közhírré tesszük, hogy 1933 január 16-án d. e. 9—11 órákor, a Brassó vármegyei Prefecturánál (II. em. 43 sz. ajtó) nyilvános árlejtés tartatik, a vármegyei hivatalos lap 1933-ban való kinyomatására.

Az árlejtés feltételei megtekinthetők a vármegyei prefecturánál, a hivatalos órák alatt.

Brassó, 1932 december 29.

Gh. Culeanu sk.
prefect

V. Florea sk.
szolgálati főnök.

Igen tisztelt vevőinknek
boldog újévet kívánunk

C. H. NEUSTÄDTER

DROGÉRIÁJA

Tulajdonosok: Neustädter K. és Fromm E.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

JÓKAI, legújabb kiadás, 50 kötet piros vászonkötésben, egészen új, olesón ELADÓ, esetleg 2—3 részletre. Cím 119. szám alatt a kiadóban.

Keresünk megvételre 5—20 ezer kilogrammos petróleum tartályokat. Frajji Száva, Siculeni. 130

TÜKÖRGYÁR ES ÜVEGCSISZOLO

Wolff Oszkár

Brassó, Uzoda-u. 5.
Vasút utcai vám sarok

Mindenféle csiszolómunkák a bútör-ípar részére.
Autóüvegek, karosszéria üvegezés, hajlított üveg.
Tükör-javítások, kristály- és táblatüveg raktár

Naponta 100 literig desztillált víz átadható

Allást nyer

ELSŐRANGU DETAILISTÁT 22-30 éves jó modern, perfekt román, német nyelvtudással keres Fischer üvegüzlet, Cluj. 128

Kifutó és mosogató leány kerestetik. Cím 118. szám alatt a brassói kiadóban.

Keresek jó kiszolgált szakácsnőt és háztartónőt azonnalra. Dr. Neuş, Raşnov. 115

Lakás

Üzlethelyiség forgalmas helyen kiadó. Érdeklődni: Gheorghe Iliescu tulajdonosnál, Brassó, Porond-tér 6. 114

Azonnalra, vagy február elsejére komplett kétszobás lakást keresünk. Ajánlatokat „Gyermektelen házaspár” jelígre a kiadóhivatal továbbítja. 131

Tisztviselőnő lakást keres, teljes ellátással. Ajánlatokat „Január 15” jelígre a kiadóba kér. 123

Brassó, Calea Victoriei 66 (volt Kut-utca) számú villában

KÉT SZOBA,

fürdőszobából álló garconlakás háztartást nem vezető házaspárnak, vagy egyedül álló komoly idősebb hölgynek, vagy urnak azonnalra kiadó.

2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel február elsejétől kiadó. Brassó, Közép-utca 68. 116

Brassó, Hosszu-utca 31. kiadó üzlethelyiség, raktárhelyiséggel, szoba és konyhával. 129

Allást keres

HUSZ ÉVI ÜGYVÉDI irodai gyakorlattal, leépített, megbízható, románul beszélő egyén hasonló állást keres. Cím 117. szám alatt a kiadóban.

A szilágysági MERA autóbusz-vállalat

1933 január 5-től

mindent nap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huşdin—Ciucea—Simleul Silvaniei—Zălau között

I. járat indul Clujról 8⁰⁰ órákor, érkezik Szilágysomlyóra 12⁰⁰ és Zilahra 13⁰⁰ órákor

II. járat indul Clujról 15⁰⁰ órákor, érkezik Szilágysomlyóra 19⁰⁰ és Zilahra 20 órákor

Kényelmes utazás — Pontos közlekedés — Fűtött ülőkocsikkal — Indulás Clujról a főpostánál melletti autóbusz állomástól.

Felkészítőkészítő: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság